

Un esforç de recuperació col·lectiu

Text > PERE BOSCH

El Grup de Recerca dels Aeròdroms Gironins (GRAG), que aplega diversos historiadors i entusiastes d'aquest món, ha impulsat la publicació del llibre *Aeròdroms republicans de Girona (1936-1939)*, una obra que, tal com s'apunta en la presentació, esdevé el primer estudi col·lectiu d'aquest tipus d'instal·lacions a les comarques gironines. El llibre deixa testimoni, doncs, de l'avenç que s'ha produït en aquesta matèria d'ençà que es va publicar el treball pioner d'Artemi Rossell *El camp d'aviació de Celrà* (Ajuntament de Celrà, 1996), malgrat que bona part de les instal·lacions segueixen sense disposar d'un estudi complet.

A banda de la introducció i el context general de David Gesalí (coordinador de l'obra), bona part del llibre està dedicat a resseguir, un a un, els aeròdroms que es van posar en funcionament a les comarques gironines durant la Guerra Civil, el procés de construcció i l'evolució bèl·lica. I ho fa a partir d'una prospecció acurada d'alguns arxius locals i internacionals, entre els quals hi ha l'Arxiu Històric de l'Exèrcit de l'Aire espanyol, el de l'Oficina Històrica de la Força Aèria de Roma o el de la Biblioteca Estatal de Berlín. Resulta especialment interessant, en aquest sentit, conèixer la informació del Servei d'Informació Militar (SIM) franquista

o del *Diario Storico* de les esquadri­lles d'avions italians participants en els combats, recollida amb detall en alguns capítols. En tots es ressegueix el procés de construcció, les instal·lacions i el procés d'abandonament de cadascun dels camps. I, lògicament, l'activitat i els atacs que van patir. En tot cas, si analitzem el conjunt dels capítols, arribem a la conclusió que la reconstrucció es fa a partir d'una metodologia, una estructura i una habilitat narratives molt heterogènies, tal com acostuma a succeir amb les obres col·lectives. En tot cas, el llibre representa un esforç notable de recuperació d'un tema sovint oblidat o etiquetat com a història militar; una disciplina que no té excessiva bona premsa. Tot i això, cal lloar l'esforç d'alguns dels autors per anar més enllà de la perspectiva estrictament bèl·lica i per intentar resseguir, en bona part a través de les fonts orals, l'empremta que va deixar l'activitat dels aeròdroms en cadascuna de les localitats en què es van instal·lar. Amb tot, hauria estat desitjable que aquest esforç hagués estat conjunt i que s'hagués relligat molt millor la història dels aeròdroms.

Tal com apunta David Gesalí en la introducció, el llibre també té l'objectiu de «donar valor a un patrimoni oblidat». Encara avui, bona part dels ves-

GESALÍ, David (coord.).
Aeròdroms republicans de Girona (1936-1939).
Viladamat: Gorbs, 2017. 336 p.

tigis dels aeròdroms gironins es troben en perill de destrucció, abandonats o sense senyalitzar, un fet que ens empobreix com a societat. Seria convenient, doncs, que aquesta obra i la feina conjunta del Grup de Recerca dels Aeròdroms Gironins servís no només per posar en valor aquest patrimoni, sinó també per estimular-ne la preservació i una senyalització adequada. Al capdavant, en cadascuna de les instal·lacions s'hi amaguen tant les històries dels militars que van participar-hi com les dels veïns i les veïnes que hi van conviure en uns anys especialment convulsos de la nostra història.

Quasi tots som becaris

Text > SEBASTIÀ ROIG

Deixeu-me manifestar el meu entusiasme pel fet que, l'any passat, la Càtedra Ferrater Mora convoqués un concurs de còmic al voltant de la figura del filòsof. Recordem que altres cultures no fan gaires escarafalls a l'hora de traduir en vinyetes la vida i les obres de Nietzsche, Derrida o Wittgenstein. I que apostar pel còmic, com a eina de divulgació, permet sortir de la zona de confort dels lectors erudits o especialitzats per abastar una franja de públic molt més generalista.

D'altra banda, les historietes són un suport perfecte per poder presentar de manera àgil i atractiva un perfil biogràfic, com queda demostrat a *Ferrater Mora, filòsof*, el còmic guanyador del concurs. Aquí, el dibuixant Iván García i l'escriptor Josep Pastells aconsegueixen que, encara que no sàpigues gairebé res de Josep Ferrater Mora, quedis enlluernat pel personatge i entenguis la vàlua de la seva obra. En aquest sentit, és possible que molts ens puguem identificar amb el conductor de la narració: un becari de successos ab-

solutament indocumentat que, de cop i volta, ha de fer una entrevista al filòsof. Al final de la historieta, els lectors i el becari acabaran enriquits per l'experiència.

Com és lògic, quaranta pàgines no poden encabir la densitat intel·lectual i vital d'una figura tan potent i complexa com la de Ferrater Mora. Malgrat això, el còmic reflecteix molt bé, per exemple, la feïnada monumental que li va suposar concebre el *Diccionario de filosofía*. També queda ben dibuixada la seva creativitat polifacètica, que s'estén pels